

Глобальна конкуренція на університетському рівні актуалізує масовізацію вищої освіти та підвищення якості освітніх послуг європейських університетів.

Зроблено висновок про важливість компаративного дослідження перспективних напрямів розвитку європейської освіти в умовах глобалізації, яка формує векторність розвитку сучасних суспільств, сприяє їх синхронізації. Зазначене уможливорює прогнозувати розвиток систем, включно з освітою.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ У ФРН

*А. П. Джурило, кандидат пед. наук,
старший науковий співробітник*

На основі аналізу стану освітньої політики у ФРН *визначено* актуальні тенденції розвитку, що спрямовані на підвищення якості, доступності та демократизації. До основних тенденцій *віднесено*: модернізація змісту та структури дошкільної, загальної шкільної освіти та професійно-технічної освіти, дигіталізація освітнього процесу, оновлення педагогічних кадрів та популяризація професії вчителя.

Виявлено, що освітня політика ФРН у сфері дошкільної освіти спрямована на максимальне залучення дітей відповідного віку до ранньої освіти та виховання. На сьогодні 96,4% дітей віком від чотирьох років відвідують заклади дошкільної освіти. Для порівняння середній показник для країн-членів ЄС складає 95, 4%. Окрім того частка дітей до 3 років, які входять до система ранньої освіти зросла з 18% у 2006 р. до 30,3% у 2017 р.

З'ясовано, що освітня політика урядів Земель щодо дошкільної підготовки направлена на її доступність. Так деяких містах ФРН (Гамбурзі, Мекленбурзі) надаються безкоштовні освітні послуги для всіх вікових груп; у Берліні муніципальна влада повністю компенсує один рік навчання; 11 земель запровадили повну або часткову відмову від оплати для певних вікових груп.

Доведено, що освітня політика ФРН у сфері шкільної освіти направлена на: забезпечення успішного переходу між освітніми рівнями з метою покращення справедливості та максимально комфортного та ефективного включення молодших школярів в освітній процес; покращення якості знань учнів із несприятливим соціально-економічним походженням (на рівні муніципалітетів є багато ініціатив, що спрямовані на підтримку інтеграції біженців на базі формальної та неформальної освіти).

Визначено, що однією із ключових тенденцій розвитку освіти ФРН є дигіталізація освіти. Відповідно до Digitalpakt Schule (2019) передбачено виділення 5 млрд. € на впровадження у школах цифрових технологій (початкову та подальшу цифрову підготовку вчителів, перегляд навчальних програм, придбання програмного забезпечення для навчання, а також захист та підтримку цифрової інфраструктури). Стратегія КМК «Освіта в цифровому світі» (2017) ставить за мету до 2021 р. опануванням кожним учнем цифрових навичок.

Зроблено висновок, що майбутня освітня політика ФРН буде спрямована на інвестування шкіл на підставі поправки до ст. 104c Основного закону (Grundgesetz), який, окрім поточної програми реконструкції шкіл, включає підтримку Земель в їх інвестиціях у комунальну освітню інфраструктуру, зокрема у цілодобове навчання та догляд за дітьми, цифровізацію освіти та розвиток професійної школи; забезпечення цілоденного навчання та догляду для всіх дітей молодшого шкільного віку у межах всіх федеральних земель до 2025 р.; вдосконалення обладнання всіх шкіл до 2024 р. в рамках пакту Digitalpakt Schule, загальна мета якого полягає в тому, щоб учні могли використовувати цифрове навчальне середовище з усіх предметів та навчальних областей, щоб набути необхідних навичок у цифровому світі.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У США

*С. М. Кравченко, кандидат іст. наук,
старший науковий співробітник*

Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягають у тому, що автором цілісно *охарактеризовано* ключові тенденції розвитку американської шкільної освіти у XXI ст., *розроблено рекомендації* щодо можливостей творчого використання конструктивних ідей США в умовах інтеграції освіти України в європейський і світовий освітній простір.

Обґрунтовано засади, які впливають на забезпечення якості освіти (фінансування шкіл, усунення переповненості класів, застосування відновного правосуддя для підлітків, підвищення освітніх стандартів і впровадження акредитації вчителів).

Досліджено, що актуалізація цифровізації як тенденції розвитку в освіті спостерігається не лише у США, а й у всьому світі саме у 2020 році – під час пандемії коронавірусу COVID-19, коли суспільство перебуває в умовах карантинного режиму.

Доведено, що цифровізація сприяє впровадженню інновацій в освітній процес і розвитку віртуальної освітньої мобільності.

Проаналізовано топ-тенденцій цифрової трансформації в освіті: 1) віртуальна реальність (Virtual Reality); 2) гаджети для школи (Classroom Set of Devices); 3) оновлений простір для навчання (Redesigned Learning Spaces); 4) штучний інтелект (Artificial Intelligence); 5) індивідуалізація навчання (Personalized Learning); 6) гейміфікація навчання (Gamification).

Опираючись на вивчення прогресивного досвіду США в контексті розвитку шкільної освіти, *узагальнено*, що для української освітньої системи доречним було б прискорення реформування середньої освіти через її цифровізацію та забезпечення якості; корегування акцентів в освітній діяльності зі спрямуванням на інтелектуальний розвиток учнів; адаптація змісту освітніх програм для проведення навчання онлайн; систематичний моніторинг якості середньої освіти; мотивація молоді до освіти через формування сучасних освітніх цілей, розроблення й упровадження інноваційних методик і успішних освітніх практик, забезпечення комплементарного підходу, усебічного, гармонійного розвитку особистості, ранню